

জীৱন-ধাৰণৰ মান উন্নয়নত প্ৰযুক্তিৰ প্ৰভাৱ

মূল অৰ্থত :

- 'মানুহৰ অভাৱ সীমাহীন' — এই ধাৰণা উপলব্ধি কৰিব পৰা।
- অভাৱ পূৰণৰ চেষ্টাৰ ফলত যে ন ন বস্তু বা সামগ্ৰীৰ আৱিষ্কাৰ হয়, সেই বিষয়ে ধাৰণা লাভ কৰা।
- নতুন নতুন সামগ্ৰীসমূহ ক'ৰ পৰা, কিদৰে লাভ কৰোঁ, সেই বিষয়ে অৱগত হোৱা।
- প্ৰযুক্তিৰ অৰ্থ বুজি পোৱা।
- মানুহৰ জীৱন-ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়াত প্ৰকৃতি আৰু প্ৰযুক্তিৰ প্ৰভাৱ অনুভৱ কৰিব পৰা হোৱা।

নাটক এখনৰ এটা দৃশ্য :

(সময় ৰাতিপুৱা। ঘড়ীত ছয় বাজিছে। নিয়ৰ আৰু পাহি তেতিয়াও বিছনাত। মাক অপৰ্ণাই গা-ধুই পাকঘৰত সোমাইছে। ৰন্ধন গেছটো জ্বলাই এফালে চাহৰ কেটলী আৰু আনফালে প্ৰেছাৰ কুকাৰত চাউল বহাই তেওঁ তাৰপৰাই ল'ৰা-ছোৱালীহালক চিঞৰি আছে।)

অপৰ্ণা : নিয়ৰ, পাহি, বিছনাৰ পৰা উঠি নাহা কেলেই? মোৰ চাহ বকা হ'লেই; অলপ পিছতে তোমালোকৰ স্কুললৈ যাবৰ হ'ব। গা-পা ধুই সোনকালে আহা ইয়ালৈ।

নিয়ৰ : (মাকৰ মাতত খৰ-ধৰকৈ বিছনাত উঠি বহে আৰু পাহিক জগায়)। এই পাহি, পাহি উঠা। সাত বাজিবই এতিয়া। মায়ে মাতি আছে।

পাহি : (এঙামুৰি দি) তুমি আগতে ব্ৰাছ কৰাচোন। মই গৈ আছোঁ।

(হাতত টুথব্ৰাছডাল লৈ নিয়ৰে পেণ্টটো টিপি চাই দেখে সেইটো শেষ হৈছে, অকণো নোলায়)।

নিয়ৰ : (গা ধোৱা ঘৰৰ পৰাই নিয়ৰে মাকক সোধে) মা, এইটো টুথপেণ্ট শেষ হৈছে। আৰু আছে নেকি?

অপৰ্ণা : (পাকঘৰৰ পৰাই উত্তৰ দিয়ে) নাই অ'। যোৱাকালিয়ে দেউতাক আনিবলৈ কৈছিলোঁ। কিন্তু অফিচৰ পৰা ঘূৰি আহোঁতে বাটতে হেনো মটৰ চাইকেলখন বেয়া হ'ল। মেকানিকৰ তাত লাগি থাকোঁতে ৰাতিও হ'ল। ইফালে দোকানো বন্ধ হোৱাত আনিব নোৱাৰিলে। আজিহে আনিব।

নিয়ৰ : এতিয়া তেনেহ'লে কিহেৰে দাঁত ঘঁহো?

অপৰ্ণা : আজি অকণ নিমখ লৈয়ে ঘঁহাচোন। দাঁতৰ কাৰণে নিমখো ভাল। ই দাঁত চাফা কৰাৰ উপৰি বীজাণুও ধ্বংস কৰে।

(এনেতে ক্ৰিং ক্ৰিং শব্দ কৰি টেলিফোনটো বাজি উঠে। পাহিয়ে বিছনাৰ পৰা জাঁপ মাৰি উঠি গৈ টেলিফোনটো তুলি লয়)।

পাহি : হেল্ল’ কোনে কৈছে?

(সিফালৰ পৰা অপৰ্ণাৰ বায়েক মিনতিৰ মাত ভাঁহি আহে। তেওঁলোকৰ ঘৰ অলপ আঁতৰৰ গাঁৱত)।

মিনতি : পাহি, ভালনে মাজনী? মাৰা চাগৈ পাকঘৰত ব্যস্ত! অকণমান মাতি দিয়াচোন।

(ইতিমধ্যে অপৰ্ণাও আহি সেইখিনি পায়। পাহিয়ে ‘জেঠাইদেউৰ ফোন’ বুলি ফোনটো মাকলৈ আগবঢ়াই দিয়ে)।

অপৰ্ণা : কি হ’ল বাইদেউ, ৰাতিপুৱাতে ফোন কৰিলা যে?

মিনতি : এস নক বা আৰু; আজি ট্ৰেক্টৰ লগাই আমাৰ গোটেইখিনি মাটি চহোৱাৰ কথা। পথাৰে- ঘৰে মিলি মানুহো হ’ব কেইজনমান। হওতে ঘৰত খৰি আছে। কিন্তু চৌকাত ইমানখিনি মানুহৰ বাবে ভাত ৰান্ধোতে মোৰ বেলি দুপৰ হ’ব। ভাবিলো গেছতে ৰান্ধো। কিন্তু পাকঘৰলৈ আহি দেখোঁ গেছ শেষ। কি কৰোঁ এতিয়া? তোমালোকৰ তাত হ’ব নেকি গেছৰ চিলিঙাৰ এটা?

অপৰ্ণা : এটা আছে। কিন্তু এতিয়া কোনে লৈ যাব? আমাৰ মটৰ চাইকেলখনো গেৰেজত আছে।

মিনতি : তুমি চিন্তা কৰিব নালাগে দিয়া। ভিন্দেৱেৰাই চাইকেলতে লৈ আহিব। অলপ দেৰি হ’ব, হ’লেওতো এতিয়া উপায় নাই। বাৰু, তুমি কামত ধৰাগৈ। থৈছোঁ দেই।

(ইতিমধ্যে নিয়ৰ আৰু পাহিয়ে স্কুললৈ যাবলৈ ওলাই খোৱা টেবুলত বহিছে। অপৰ্ণাই দুয়োৰে খোৱা কাঁহি আগবঢ়াই দিছে। ওচৰতে থকা টি.ভি. টোত ৰাতিপুৱাৰ বাতৰি চলি আছে)।

পাহি : এই দাদা, বেলেগ চেনেল এটা দিয়ানা, অকণমান চাওঁ।

অপৰ্ণা : এতিয়া টি.ভি. চাব নালাগে পাহি। দেউতাৰাই বাতৰিটো চায় বাবেহে মই টি.ভি.টো লগাওঁ। তোমালোকে সন্ধিয়া অলপ চাবা বাৰু। এতিয়া সোনকালে খাই লোৱা। সাত বাজিল। স্কুলবাছ আহি পাবৰ হ’লেই। বাছখন নাপালে তোমালোকৰ স্কুললৈ যোৱাই নহ’ব আজি।

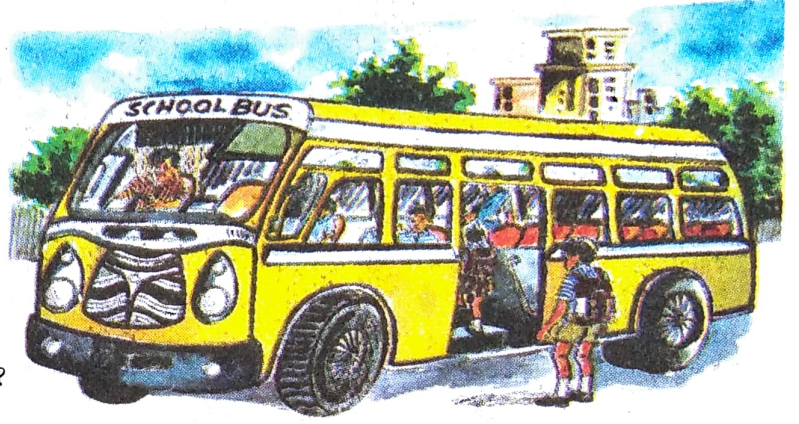

পাহি : (অলপ সজাগ ভঙ্গিত) নাই নাই দেই! আজি স্কুল খতি কৰিব নোৱাৰোঁ। আমি স্কুলৰ ফাংচনৰ বাবে শিকা সমবেত সংগীতটো আজি বাইদেৱে টে’পত ৰেকৰ্ড কৰিব। ব’লা দাদা, বাছ পাবহিয়ে এতিয়া।

(কিতাপৰ বেগ কান্ধত লৈ নিয়ৰ আৰু পাহি ওলাই যায়।)

নাটকখনৰ দৃশ্যটো পঢ়ি তোমালোকৰ কেনেকুৱা লাগিল ? এতিয়া ইয়াৰ আঁত ধৰি কোৱাচোন—

- গা-ধুই আহি অপৰ্ণাই কি কৰিছে?
- নিয়ৰ ৰাতিপুৱা কেইবজাত বিছনাৰ পৰা উঠিছিল?
- চাউলখিনি অপৰ্ণাই কিহত বহাই দিছে?
- নিয়ৰে ৰাতিপুৱা উঠিয়েই হাতত প্ৰথমে কি তুলি লৈছিল?
- মাকে নিয়ৰক কিয় নিমখেৰে দাঁত ঘঁহিবলৈ ক'লে?
- পাহিয়ে বিছনাৰ পৰা কিয় জাঁপ মাৰি উঠি গৈছিল?
- চিলিঙাৰ বিচাৰি মিনতিয়ে অপৰ্ণাক কেনেকৈ যোগাযোগ কৰিছিল?
- পাহিয়ে সেইদিনা কিয় স্কুল খতি কৰিব খোজা নাছিল?

নাটকখনত তোমালোকে এখন ঘৰৰ ৰাতিপুৱাৰ দৃশ্য দেখিবলৈ পালা। ইতিমধ্যে আগৰ পাঠত তোমালোকে ট্ৰেষ্টৰ, বিজুলীবাতি, ৰন্ধন গেছ, চাইকেল আদিৰ ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে জানিছা। নাটকখনতো তেনেধৰণৰ কিছুমান বস্তুৰ বিষয়ে উল্লেখ আছে।

নাটকখনত উল্লিখিত বস্তুসমূহৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা। তাত উল্লেখ কৰাৰ উপৰি তোমালোকৰ দৈনন্দিন জীৱনত তেনেধৰণৰ আৰু কি কি বস্তু ব্যৱহাৰ কৰা, লগৰীয়াৰ লগত আলোচনা কৰি তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

মানুহৰ অভাৱৰ কোনো সীমা নাই। আনহাতে জীৱন-ধাৰণৰ মান উন্নত কৰিবলৈ বিচৰাটো প্ৰতিজন মানুহৰে স্বাভাৱিক হাবিয়াস। কিন্তু অভাৱ পূৰ কৰাৰ উপায় বা আহিলা সীমিত। সেয়েহে, আমি আমাৰ সীমিত উপাৰ্জনৰ দ্বাৰাই এই অভাৱসমূহ পূৰ কৰাৰ চেষ্টা কৰোঁ। মানুহৰ ইচ্ছাসমূহ পূৰ কৰাৰ চেষ্টাৰ ফলস্বৰূপে নিত্য নতুন বস্তুৰ আৱিষ্কাৰ হৈছে। জীৱনটোক উন্নত আৰু সুচল কৰিবৰ বাবে মানুহে এই বস্তুসমূহ ব্যৱহাৰ কৰিছে। উদাহৰণস্বৰূপে, প্ৰচণ্ড তাপৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ এতিয়া মানুহে বৈদ্যুতিন ফেনৰ লগতে এয়াৰ কুলাৰ (বতাহ শীতলীকৰণ যন্ত্ৰ), এয়াৰ কণ্ডিশ্যনাৰ (বাতানুকূল যন্ত্ৰ) আদি ব্যৱহাৰ কৰে। ঠাণ্ডা পানী গৰম কৰিবলৈ বহুতে গীজাৰ (পানী গৰম কৰা যন্ত্ৰ) ব্যৱহাৰ কৰে। ঠিক তেনেদৰে বিভিন্ন নতুন আৰু কাৰিকৰী কৌশলযুক্ত ব্যৱস্থাবো সৃষ্টি হৈছে। যাতায়াত, যোগাযোগ, চিকিৎসা, বিদ্যুৎ সেৱা আদিৰ দৰে ব্যৱস্থাসমূহত হোৱা অভূতপূৰ্ব পৰিৱৰ্তন মনকৰিবলগীয়া।

এই বস্তু আৰু ব্যৱস্থাসমূহে আমাৰ জীৱন-ধাৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া আগৰ তুলনাত অধিক খৰচকীয়া আৰু আৰামদায়ক কৰি তুলিছে। এতিয়া মানুহে কম সময়তে কম কষ্ট আৰু কম খৰচত বহুতো কাম কৰিব পৰা হৈছে। দূৰ ঠাইলৈ যাতায়াত আৰু যোগাযোগত আজিকালি বেছি সময় নালাগে। পৃথিৱীখন এতিয়া আমাৰ বাবে সৰু আৰু চিনাকি। ফলস্বৰূপে, বিভিন্ন দেশৰ মাজত বেহা-বেপাৰ বৃদ্ধি হৈছে। মানুহৰ আয়ৰ পৰিমাণ বাঢ়িছে আৰু আজৰি সময় বৃদ্ধি হৈছে। লগে লগে অৱসৰ-বিনোদনৰ বাবে বিভিন্ন সুবিধাবো সৃষ্টি হৈছে।

উত্তৰ দিয়া :

- (ক) নিয়ৰহঁতৰ মাকে নিজৰ কাম কম সময়ত কৰিবৰ বাবে কি কি বস্তু ব্যৱহাৰ কৰিছে? এই বস্তুবিলাকৰ অভাৱত নিয়ৰহঁতৰ কি অসুবিধা হ'লহেঁতেন?
- (খ) যোগাযোগ আৰু যাতায়াতৰ বাবে মিনিতি আৰু অপৰ্ণাহঁতৰ ঘৰত কি কি ব্যৱস্থা আছে?
- (গ) মিনিতিৰ ঘৰত যাতায়াতৰ বাবে থকা ব্যৱস্থাটো তেওঁলোকৰ সিদিনাৰ সমস্যা সুকলমে সমাধান কৰিবৰ বাবে উপযুক্ত আছিলনে?
- (ঘ) গেছৰ চিলিঙৰ এটা যোগাৰ কৰিব নোৱাৰিলে মিনিতি কি অসুবিধাত পৰিলেহেঁতেন?

ওপৰৰ ছবিত দেখুওৱা বস্তু আৰু ব্যৱস্থাসমূহে আমাৰ জীৱনত কেনেদৰে সহায় কৰিছে দলত আলোচনা কৰা। এইবিলাকে আমাৰ জীৱনৰ মান উন্নত কৰিছেনে? যুক্তি দৰ্শোৱা।

জীৱন-যাপনৰ বাবে মানুহে নানাধৰণৰ বস্তু ব্যৱহাৰ কৰে। এই বস্তুবোৰ আমি ক'ৰপৰা আৰু কেনেকৈ পাবোঁ? আধুনিক শিক্ষাৰ প্ৰসাৰৰ লগে লগে মানুহে বৈজ্ঞানিকভাৱে চিন্তা-চৰ্চা কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ আহিলা-পাতি তৈয়াৰ কৰিব পৰা হৈছে। এই উন্নত আহিলা-পাতি আৰু কৌশল প্ৰয়োগ কৰিয়েই প্ৰকৃতিৰ অৱদানসমূহক আমাৰ উপভোগ্য সামগ্ৰীলৈ ৰূপান্তৰ কৰা হয়।

নিয়ৰহঁতৰ দৰে আমি সকলোৱে পুৰাৰ পৰা ৰাতিলৈকে বিভিন্ন সামগ্ৰী আৰু সঁজুলি ব্যৱহাৰ কৰোঁ। এই বস্তু

বিলাকৰ বেছিভাগেই আমি প্ৰযুক্তিৰ সহায়ত লাভ কৰিছোঁ। কোনো কাৰ্য পৰিচালনা আৰু সম্পাদনা কৰাৰ বাবে বৈজ্ঞানিক চিন্তা-চৰ্চা, আহিলা-পাতি আৰু কৌশল আদি প্ৰয়োগ কৰাকে প্ৰযুক্তি বুলিব পাৰি। এতিয়া আমি নিশ্চয় ক'ব পাৰোঁ যে গম নোপোৱাকৈয়ে প্ৰযুক্তিয়ে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত অহৰ্নিশে সহায় কৰি আছে। এনেদৰে প্ৰযুক্তিৰ বিভিন্ন অৱদানসমূহ ব্যৱহাৰ কৰাৰ ফলত মানুহৰ জীৱন-ধাৰণৰ মান ক্ৰমান্বয়ে উন্নত হয়।

গৰু-গাড়ীৰ ছবি

সৰু গাড়ীৰ ছবি

ট্ৰেনৰ ছবি

এৰোপ্লেনৰ ছবি

ওপৰৰ ছবিকেইখন ভালদৰে মন কৰা। যান-বাহনকেইখনৰ আকাৰ, বহন ক্ষমতা আৰু গতিবেগ সম্পৰ্কে একোটাকৈ টোকা লিখা।

পূৰ্বৰ তুলনাত আজিকালিৰ মানুহে অধিক সুবিধাজনক আহিলা তথা যন্ত্ৰ-পাতি ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিকিছে। প্ৰকৃতিৰ অৱদান আৰু প্ৰযুক্তিৰ জ্ঞানে মানুহৰ জীৱন ক্ৰমান্বয়ে উন্নতৰ পৰা উন্নততৰ স্তৰলৈ লৈ গৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে, নদীৰ পানী প্ৰকৃতিৰ দান। কিন্তু সেই পানী জলসিঞ্চন আৰু বিজুলী সৃষ্টিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ আমাক প্ৰযুক্তি জ্ঞানৰ সমানে প্ৰয়োজন। ঠিক একেধৰণে, প্ৰযুক্তিৰ সহায় লৈয়ে মানুহে গোবৰৰ পৰা গোবৰ গেছ প্ৰস্তুত কৰি আৰু সূৰ্যৰ ৰশ্মিৰ পৰা সৌৰশক্তি আহৰণ কৰি বিভিন্ন সময়ত কামত প্ৰয়োগ কৰিছে। এনেকুৱা আৰু অনেক উদাহৰণ আছে। সেয়েহে আমি ক'ব পাৰোঁ যে, মানৱ সভ্যতা প্ৰকৃতি আৰু প্ৰযুক্তিৰ সমন্বয়ৰ ফল।

মনত ৰাখিবলগীয়া কথা :

- মানুহৰ অভাৱ সীমাহীন।
- অভাৱ পূৰণৰ চেষ্টাৰ ফলত নতুন নতুন বস্তুৰ আৱিষ্কাৰ হয়।
- কোনো কাৰ্য পৰিচালনা আৰু সম্পাদনাৰ বাবে বৈজ্ঞানিক চিন্তা-চৰ্চা, আহিলা-পাতি আৰু কৌশল আদি প্ৰয়োগ কৰাকে প্ৰযুক্তি বুলিব পাৰি।
- মানৱ সভ্যতা প্ৰকৃতি আৰু প্ৰযুক্তিৰ সমন্বয়ৰ ফল।
- প্ৰযুক্তিৰ প্ৰভাৱত আমাৰ জীৱন আগৰ তুলনাত অধিক খৰতকীয়া আৰু আৰামদায়ক হৈ পৰিছে।

অনুশীলনী :

- ১) প্রযুক্তি কাক বোলে? তুমি জনা কেইবিধমান প্রযুক্তি সম্বলিত বস্তুৰ নাম লিখা।
- ২) আমাৰ জীৱন-যাপনৰ মান উন্নয়নত প্রযুক্তিয়ে কেনেধৰণে সহায় কৰিছে লিখা।
- ৩) প্রযুক্তি অবিহনে আমাৰ জীৱন-ধাৰণ প্ৰণালী কেনেকুৱা হ'লহেঁতেন বৰ্ণনা কৰা।
- ৪) 'নদীৰ পানী প্ৰকৃতিৰ দান।' এনেদৰে আৰু কি কি প্ৰকৃতিৰ দান আছে? সেইবোৰক আমি কি কামত ব্যৱহাৰ কৰোঁ? ব্যাখ্যা কৰা।

৫) খালী ঠাই পূৰ কৰা —

ক) মানুহৰ _____ কোনো _____ নাই।

খ) জীৱন-ধাৰণৰ মান _____ কৰিবলৈ বিচৰাটো প্ৰতিগৰাকী মানুহৰ স্বাভাৱিক _____।

গ) মানৱ সভ্যতা হ'ল _____ আৰু _____ সমন্বয়ৰ ফল।

ঘ) প্রযুক্তিয়ে আমাৰ জীৱন আগৰ তুলনাত অধিক _____ আৰু _____ কৰি তুলিছে।

ঙ) গোবৰৰ পৰা _____ আৰু সূৰ্যৰ ৰশ্মিৰ পৰা _____ প্ৰস্তুত কৰা হয়।

৬) অশুদ্ধ শব্দটো কাটি বাক্যটো শুদ্ধকৈ লিখা —

ক) অভাৱ পূৰণৰ উপায় বা আহিলা সীমিত/সীমাহীন।

খ) দূৰ ঠাইলৈ যাতায়াত আৰু যোগাযোগত আজিকালি বেছি সময় লাগে/নালাগে।

গ) প্রযুক্তিয়ে আমাৰ দৈনন্দিন জীৱনত অহৰ্নিশে সহায়/অসুবিধা কৰি আছে।

ঘ) প্রযুক্তিৰ সহায় নোলোৱাকৈ/লৈ মানুহে সূৰ্যৰ ৰশ্মিৰ পৰা সৌৰশক্তি আহৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

ঙ) পৃথিৱীখন এতিয়া আমাৰ বাবে সৰু আৰু চিনাকি/ অচিনাকি।

৭) প্ৰকল্প :

তলত উল্লেখ কৰা বস্তুসমূহৰ ছবি সংগ্ৰহ কৰি প্ৰতিটোৰে তুলনামূলক মন্তব্য আগবঢ়োৱা —

(ক) চাইকেল/ মটৰ চাইকেল

(খ) টেলিফোন/ ম'বাইল ফোন

(গ) টেলিভিছন/ কম্পিউটাৰ

(ঘ) খৰিৰ চৌকা/ গেছৰ চৌকা।
